

۲۰۱۴/۰۱/۰۷

دکتر سید عبدالله کاظم

مکتی بر دو معضله مهم در انتخابات ریاست جمهوری

سومین دور انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی کشور که قرار است در شانزدهم حمل ۱۳۹۳ برگزار شود، از جمله انتخابات سرنوشت ساز خواهد بود. با وجود دشواریهای مختلف که در کشور روبه تزايد است و انتخابات را با مشکلات بیشتر مواجه میسازد، رئیس دارالانشای کمیسیون مستقل انتخابات چند روز قبل در کنفرانسی که از سوی شبکه نهاد های جامعه مدنی افغانستان برای تحکیم روند انتخابات موسوم به «اکسین» برگزار شده بود، به مردم افغانستان اطمینان داد و گفت که: «انتخابات آینده چند برابر بهتر از انتخابات سالهای ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ برگزار خواهد شد. دلیلش اینست که از ۲۰۰۹ به این سو نهادهای مدنی ما توانائی کافی بدست آورده، از ۲۰۰۹ به این سو معرفت و علمیت بیشتر شده و همچنین رسانه های ما هم از نگاه ظرفیت و کیفیت چند برابر بهتر شده اند. همین طور آگاهی مردم افغانستان نیز بیشتر شده و نیروهای امنیتی ما هم بیشتر شده اند و همه به این مفهوم است که انتخابات آینده نسبت به انتخابات گذشته بهتر و سرتاسری تر برگزار خواهد شد» (۱)

اما منسوبین «اکسین» که متشکل از ۸۰ نهاد جامعه مدنی است، با اشاره به عدم شفافیت در پروسه بررسی اسناد و اعلام فهرست ابتدائی کاندیدان، از کمیسیون مستقل انتخابات تقاضا کردند تا: «در پروسه های بعدی از پالیسی درهای باز پیروی کند و از هر نوع اقدام پنهانی که شک و تردید را در اذهان عامه بوجود می آورد، جداً خودداری نماید» و علاوه نمودند که: «تصامیم پشت پرده توسط کمیسیون های انتخابات در این پروسه سرنوشت ساز قابل قبول نیست... تقلب در روند انتخابات، بازی با سرنوشت مردم پنداشته میشود... و تقلب در کنار تروریزم و قاچاق مواد مخدر یکی از سنگین ترین جرایم به شمار میرود» (۲)

با وجودیکه یک دهه از انفاذ قانون اساسی جدید افغانستان میگذرد و طی این مدت کشور چهار دوره انتخابات را اعم از ریاست جمهوری، شوراهای ولایتی و پارلمانی گذشتانده و تجاربی از آن دست آورده است، ولی باز هم اوضاع عمومی کشور تاحال به گونه ای انکشاف نکرده که امیدوار به اجرای یک انتخابات از هر حیث مشروع و شفاف بود. اینکار بستگی به عوامل مختلف دارد که هنوز در کشور نهادینه نشده اند، از جمله امنیت، حاکمیت قانون، دفع فساد اداری، همکاری مردم، جلوگیری از نفوذ اراکین دولت و سائر قدرتمندان و نیز شیوه کار کمیسیونهای انتخاباتی و بعضاً نارسائی های قوانین مربوط به انتخابات که خود موجب بروز مشکلات میگردد.

با در نظر داشت این کمبودها، میخواهم در این نوشته توجه را به دو موضوعی جلب کنم که در این روزها در مورد بررسی اكمال شرایط قانونی نامزدان ریاست جمهوری و تدقیق درباره سوابق جرمی آنها، همانطوریکه «اکسین» در رابطه با «تصامیم پشت پرده توسط کمیسیونهای انتخابات» به آن اشاره کرده است، در رسانه مطرح شده اند:

اول - معضله اكمال شرایط قانونی نامزدان ریاست جمهوری:

اخیراً یک لست مکمل حاوی «گزارش بررسی لست حامیان کاندیدان انتخابات ریاست جمهوری» در اوراق رسمی کمیسیون مستقل انتخابات در بعضی رسانه های افغانی داخل و خارج کشور به نشر رسیده که حاوی شش ستون ارقام مبتنی بر قانون انتخابات است که در رابطه با هریک از ۲۶ نامزد ابتدائی ریاست جمهوری و دلیل شمول و حذف هریک آنها در لست ابتدائی معلومات میدهد. (۳)

بر طبق ماده چهل و پنجم قانون انتخابات، فقره ۲ بند ۵ در مورد تهیه لست اسامی، شماره کارت ثبت نام و نشان انگشت رأی دهنده ساکن حوزه انتخاباتی مربوط که کاندید شدن شخص را در ورق رأی دهی تأیید نماید، هر کاندید ریاست جمهوری (بر علاوه اكمال شرایط دیگر مندرج قانون)، مکلف است تا اسناد «یکصد هزار رأی دهنده، حداقل از بیست ولایت، هر ولایت ۲ فیصد» را حین ثبت نام به کمیسیون بسپارد. طوریکه در لست منتشره فوق الذکر دیده میشود، هیچیک از ۲۶ کاندید شرایط مکمل قانونی مندرج ماده فوق را تکمیل نکرده اند، چنانچه اگر به ارقام مندرج لست به ستون چهارم (تعداد مجموعی حامیان کاندیدان که تصدیق گردیده) و ستون ششم (تعداد ولایات یا حد اقل ۲۰۰۰ حامیان کاندیدان) مربوط هر کاندید نظر انداخته شود، هیچیک کاندید موفق به ارائه یکصد هزار کارت حمایتی از حداقل ۲۰ ولایت نگردیده است، اگر یکی دو کاندید تعداد مجموعی حامیان را بدست آورده ولی در مورد اكمال ۲۰ ولایت موفق نبوده و برعکس اگر تعداد ولایات را پوره کرده، تعداد حامیان او کمتر از حداقل قانونی بوده است.

د پائو شمیره: له ۱ تره

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاډوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

نتایج حاصله از این وضع مسلماً کمسیون مستقل انتخابات را در همان آغاز مرحله با مشکل بسیار جدی روبرو ساخت و کمسیون مجبور بود تا برطبق قانون اعلام میکرد که هیچیک از کاندیدان احتمالی به دلیل پوره نکردن شرایط قانونی مستحق راه یافتن به لست کاندیدان ابتدائی ریاست جمهوری نمیشدند و اما واضح بود که ابلاغ این واقعیت تلخ به پیشبرد پروسه انتخابات صدمه بزرگ میرسانید و انتخابات را به بن و بست جدی مواجه می ساخت. ترمیم این نقیصه بوسیله مساعد ساختن زمینه برای اكمال این خلا از طرف هر کاندید بعد از ثبت نام نیز یک عملیه غیر قانونی محسوب می شد و کمسیون را به یکنوع تقلب و تخطی از قانون متهم میکرد. لذا این وضع کمسیون انتخابات و کمسیون رسیدگی به شکایات را بطور جدی با این سؤال مواجه ساخت که برای رفع این معضله چه باید کنند؟

اگرچه کمسیون مستقل انتخابات طوریکه از نام آن پیدا است، یک مرجع باصلاحیت و مستقل در امور انتخابات محسوب میشود، ولی وقتی با چنین معضله مهم و حساس مواجه میگردد، ناگزیر است مشکل را با رئیس جمهور در میان بگذارد و از وی طلب مشوره کند. به گمان قریب به یقین که این مشکل در پشت «درهای بسته» با رئیس جمهور و مشاوران خاص او مطرح گردیده و همه در مجموع جز توسل به پایان آوردن تعداد حامیان و ولایات مربوطه آنها به یک فیصدی معین برای همه کاندید ها، راه دیگر سراغ نداشته اند. برای رفع این معضله آنها تصمیم گرفتند تا معیار قانونی را به اندازه (۳۰ فیصد) پایان آورند یعنی حداقل تعداد حامیان از ۱۰۰ هزار به ۷۰ هزار و تعداد ولایات از ۲۰ به ۱۴ ولایت تقلیل داده شود. همان بود که آقای امیرخیل رئیس دارالانشای کمسیون انتخابات بتاريخ ۴ عقرب سال جاری اعلام کرد که: «به خاطر عدم ثبت کارت های رأی دهی توزیع شده در کشور پیش از سال ۲۰۰۴ میلادی دربانک اطلاعاتی کمسیون(؟؟)، در بررسی اسناد نامزدان ۳۰ فیصد انعطاف پذیری در نظر گرفته شده است.» (۴)

با این تغییر دیده میشود که از جمله ۲۶ کاندید احتمالی ریاست جمهوری به تعداد ده کاندید که هر یک موفق به دریافت حداقل ۷۰ هزار کارت حمایتی از حداقل ۱۴ ولایت گردیده بودند، بعد از غور کمسیون رسیدگی به شکایات توسط کمسیون مستقل انتخابات به حیث کاندید های ابتدائی ریاست جمهوری رسماً اعلان گردید و ۱۶ کاندید دیگر که تعداد حامیان شان و یا تعداد ولایات مربوطه کمتر از معیار تعدیل یافته فوق بودند، و نیز یک کاندید به دلیل داشتن پاسپورت خارجی از لست کاندید های ابتدائی ریاست جمهوری حذف گردیدند. پس از آنکه کمسیون بررسی شکایات بعداً به موضوع شکایت کاندیدهای حذف شده غور کرد، تعداد ده نفر کاندید ابتدائی را با اضافه یک کاندید دیگر (داؤد سلطانزوی) که ثابت کرد حامل پاسپورت خارجی نمیشد، جمله یازده کاندید را شامل لست نهائی ساخت که این تعداد برطبق قانون از طرف کمسیون انتخابات به حیث کاندید های نهائی ریاست جمهوری رسماً اعلام گردیدند. (۵)

اکنون این سؤال که آیا تقلیل معیار قانونی به اندازه ۳۰ فیصد، بذات خود یک عمل خلاف قانون نیست و اینکه آیا کمسیون انتخابات ولو با مشوره و استیذان رئیس جمهور بوده باشد، صلاحیت همچو تقلیل را دارد و یا به عبارت دیگر میتواند مغایر به قانون اتخاذ تصمیم نماید و آیا اینکار به مشروعیت انتخابات صدمه نمی رساند؟؟ اینها همه سؤالاتی اند که باید به آن قانوناً جواب گفته شود. اخیراً این سؤالات از طرف یکی از کاندیدهای حذف شده آقای داکتر عزیز الله لودین مطرح بحث قرار داده شده و ایشان موضوع را ضمن یک نامه به مقامات عالیة کشور نگاشته اند.

واضح است که کمسیون مستقل انتخابات با تمام صلاحیت ها و استقلال که در زمینه انتخابات دارد، حق ندارد مغایر به حکم صریح قانون اجراء نماید و نمیتواند بیک عمل غیر قانونی آنها در یکی از مهمترین مسائل حیاتی کشور مبادرت ورزد. ولی در همچو موقع حساس چه امکان دیگر وجود داشت که کمسیون انتخابات برای پیشبرد پروسه انتخابات رویدست میگرفت. من این سؤال را از خود و دیگران می پرسم که اگر بجای کمسیون می بودیم، چه میکردیم؟ آیا ثبت نام کاندید ها را باطل اعلام میکردیم و به کاندید ها دوباره چانس اكمال شرایط را طی یک مدت مشخص مثلاً یک هفته میدادیم که اینکار هم از نظر رعایت تقویم انتخاباتی مورد انتقاد قرار میگرفت؟

به نظر من اگر برای کاندید ها جهت اكمال شرایط در ظرف یک هفته چانس دوباره داده می شد، یک راه حل نسبتاً ساده تر بود و کمسیون انتخابات را مواجه با تخلف صریح قانون انتخابات نمی ساخت، زیرا تنظیم تقویم از صلاحیت آن کمسیون بود، ولی تقلیل معیار قانونی واضحاً تخطی از قانون بوده و جرم محسوب میشود.

بهرحال اکنون اینکار صورت گرفته و برطبق ماده چهل و ششم قانون انتخابات بند ۳ که حکم میکند: «فهرست نهائی کاندیدان بعد از رسیدگی به تمام اعتراضات توسط کمسیون شکایات، از جانب کمسیون [انتخابات] به نشر میرسد» و می افزاید که: «این فهرست غیر قابل تغییر است». حالا که با استناد همین ماده اسمای کاندید های نهائی رسماً اعلام گردیده است، برای کاندید های نهائی این موضوع به حیث «حق مکتسبه» شناخته شده و قابل برگشت نمیشد یعنی کاندید بودن آنها را باطل نمی سازد و اما برای کمسیون انتخابات مسئولیت تخلف از قانون را صریحاً بار می آورد.

اگر از این موضوع بگذریم، سؤال دیگر در ارتباط تعیین اندازه ۳۰ درصد تقلیل از معیار قانونی است که این فیصدی به اساس کدام مشخصه انتخاب گردیده است؟ آیا ضرورتی به آن احساس می‌شد و یا مصلحتی در تعیین آن نقش داشت؟ مثلاً اگر قبول کنیم که تقلیل معیار ۲۰ فیصد می‌بود، در آن صورت چه تحولی در لست نهائی کاندید ها پدید می‌آمد؟ در این ارتباط باید گفت که تقلیل معیار به ۲۰ فیصد، معنی میداد که کاندید های دارای حداقل ۸۰ هزار کارت حمایتی از ۱۶ ولایت میتوانستند به حیث کاندید نهائی پذیرفته شوند که البته در این صورت با ملاحظه لست مرتبه فقط هفت نفر چانس شمول را در لست کاندید های نهائی حاصل میکردند، مشتمل به اشخاص ذیل: عبدالرب رسول سیاف، اشرف غنی احمدزی، محمد شفیق (گل آغا شیرزی)، محمد نادر نعیم، هدایت امین ارسلا، عبدالرحیم وردک و قطب الدین هلال. در این حال زلمی رسول، عبدالقیوم کرزی، عبدالله عبدالله و داؤد سلطانزوی از لست کاندید های نهائی خارج می‌شدند که در بین آنها سه کاندید مهم هر یک زلمی رسول و قیوم کرزی (اشخاص مورد نظر رئیس جمهور) و عبدالله عبدالله (رقیب سرسخت اداره موجود و شامل گروپ اپوزسیون) شامل بودند. از این معلوم میشود که در انتخاب معیار ۳۰ فیصد همین ملحوظ نقش عمده داشته است تا رئیس جمهور و هم گروپ مخالف با این راه حل توافق نشان دهند و صدای اعتراض را بلند نکنند. به این اساس واضح میگردد که بار دیگر مصلحت ها در انتخاب گزینه ها نقش بیشتر داشته و در قبال آن قانون زیر پا گردیده و این همان شیوه ای معمول است که در طول بیش از یک دهه اخیر یکی از علل عمده فساد روز افزون در دستگاه دولت بشمار میرود و چون رئیس جمهور در اینکار همیشه پیشگام و استاد بوده، دیگران نیز بدون هراس از او در رجحان مصلحت ها پیروی کرده اند.

دوم - معضله بررسی اسناد مرتبط به «جرایم» کاندید های ریاست جمهوری: در شروع ماه عقرب سال جاری پس از طی مراحل ثبت نام کاندید های ریاست جمهوری، هنگامیکه اسناد به کمیسیون رسیدگی به شکایات انتخاباتی ارجاع گردید، رئیس دارالانشای آن کمیسیون (آقای محسنی) اعلام کرد که: «هر نامزدی که از سوی محکمه مجرم شناخته شده باشد و نیز با گروه های مسلح غیرقانونی و جنایتکاران جنگی پیوند داشته باشد، از نامزدی حذف خواهد شد». موصوف علاوه کرد که: «کمیسیون رسیدگی به شکایات های انتخاباتی تنها تخلف ها و تخطی های انتخاباتی نامزدان را بررسی خواهد کرد و هرگاه سند تائید شده درباره متهم بودن نامزدان به جرایم جنگی وجود داشته باشد، آن نامزد به نهاد های عدلی و قضائی معرفی خواهد شد و پس از فیصله محکمه از فهرست نامزدان انتخابات ریاست جمهوری بیرون کشیده خواهد شد».

اکنون که از نشر لست نهائی کاندید های ریاست جمهوری بیش از ۷۰ روز می‌گذرد، آقای محسنی بروز ۱۲ جدی اعلام کرد که: «ما علیه برخی از نامزدان ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی شکایت هایی دریافت کرده ایم که صبغه جرمی داشته اند و از نظر ما این شکایت ها باید از سوی نهاد های عدلی و قضائی تعقیب شود؛ کمیسیون شکایت های انتخاباتی این موارد را آماده کرده است و عنقریب به اداره لوی خرنوالی برای تحقیق ارسال خواهد کرد»؛ او با آنکه از این نامزدان نام نگرفت، اما گفت: «شکایت ها درباره دست داشتن هفت نامزد ریاست جمهوری در جرایم جنگی، فساد اداری و غصب زمین وجود دارد». این اسناد که اکنون بدست اداره لوی خرنوالی به منظور تدقیق مزید قضایا قرار دارد، معلوم نیست که رسیدگی به آن چه مدت را دربر خواهد گرفت و پس از ارجاع آن به دستگاه قضائی تا چه وقت رای محکمه علیه متهمان صادر خواهد شد؟ هرگاه این اجراءات ماه ها طول بکشد، آنوقت موقف کاندید های متهم در مبارزات انتخاباتی چه خواهد بود؟ هرگاه روز انتخابات فرا رسد و مردم به او رأی دهند و به فرض محال او برنده گردد، آیا دوسیه نسبتی او حفظ خواهد گردید و از دوران بیرون خواهد شد؟ به یقین که وارد شدن اتهام بر یک کاندید، ولو بعداً بی اساس ثابت شود، بر مبارزات انتخاباتی او تأثیر بسیار منفی خواهد گذاشت و در نتیجه موجب ضعف موقف او گردیده و شکست او را در انتخابات محتمل خواهد ساخت. به گمان اغلب که طرح این موضوع ممکن است مرحله دیگری از تصفیه های انتخاباتی ریاست جمهوری باشد که در چند مرحله به منصفه اجرا درآورده خواهد شد تا کاندید مورد نظرتیم رئیس جمهور قدم بقدم راه خود را بسوی موفقیت در انتخابات باز کند.

جای شک نیست که پیگرد قانونی متهمان جرایم جنگی، غاصبان زمین و اشخاص آغشته در فساد های بزرگ اداری یک امر ضروری و مهم است و مردم از سالها بدینسو برای محاکمه همچو اشخاص داد و فریاد بلند کرده اند، ولی گوشه نبود که آنرا بشنود و به صدای مردم لبیک گوید. نمیدانم که امروز آفتاب از کدام سو سر بلند کرده است که همچو داعیه ها اکنون در رابطه با انتخابات ریاست جمهوری مطرح میگرددند و در لست جنایتکاران جنگی، غاصبان زمین و سائر فساد پیشگان اداری توجه خاص معطوف میشود. آیا این حدس مردم بجا نخواهد بود که میگویند: «زیر این کاسه، چه نیم کاسه هایی نهفته خواهد بود».

من در یک مقاله دیگر خود تحت عنوان «کمبروها در شرایط قانونی کاندید شدن به ریاست جمهوری» منتشره افغان جرمن آنلاین (مورخ ۷ نوامبر ۲۰۱۳) به تفصیل در باره بررسی قبلی سوابق کاری کاندید ها نوشته بودم که بغرض مزید معلومات قسمتی از آنرا در اینجا تذکار میدهم به این شرح:

د پانو شمیره: له ۳ تره

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له الیرلو مخکې په خیر و لولی

مقصد از سوابق کاری تنها این نیست که کاندید مختصر سوانح خود را ارائه دارد، بلکه در سوابق کاری شخص کاندید باید بررسی همه جانبه قبلی صورت گیرد که وی در امور محوله در گذشته چه خدماتی را انجام داده و در طول خدمت دارای چه اشتباهات و کمبودهای وظیفوی، اخلاقی، اداری، دسپلینی و آمریتی و غیره بوده و میلان او بسوی رشوه، خویش خوری، جدیت در کار و تطبیق قانون در کدام سطح قرار دارد. در کشور های دیگر بررسی قبلی این مسائل در رابطه با کاندید ریاست جمهوری و بعضی مقام های مهم چنان از اهمیت بسزا برخوردار است که حتی حوادث و رویداد های ایام جوانی کاندید را مورد غور قرار میدهند، مثلاً کاندید در سنین جوانی مواد مخدر استعمال میکرد و یا اینکه کتابی را از کتابخانه دزدیده و غیره.

درست است که در افغانستان سنجش با چنین معیارها عملی نیست، اما انصراف کامل از گذشته ای کاندید نیز یک خطای بزرگ است، بخصوص یکعده از شخصیت های صاحب قدرت در گذشته های نه چندان دور مرتکب انواع جنایات گردیده اند که برای همه اظهار من الشمس میباشد، ولی نظر به دلالتی این جنایات تاحال به محکمه رویت داده نشده و در اینصورت متهم قانوناً برئ الذمه شناخته میشود، درحالیکه جرم او نزد مردم مشهود است. هرگاه چنین شخصی به ریاست جمهوری خود را کاندید میکند، بررسی اعمال او در گذشته میتواند دلیل موجه برای سلب صلاحیت کاندید شدن او در آن مقام گردد.

در افغانستان تعدادی از کاندید های ریاست جمهوری و یا معاونین شان عملاً شریک در جنایات جنگی میباشد که متأسفانه بوسیله اعمال نفوذ در حکومت و پارلمان مورد بازپرسی رسمی قرار نگرفته و به وسیله یک مصوبه شورای ملی از تعقیب عدلی و قانونی معاف شناخته شده اند. شورای ملی افغانستان به مقصد عفو جنایتکاران جنگی و ناقضان حقوق بشر این مصوبه را بتاريخ ۲۰ حوت ۱۳۸۵ (۱۰ مارچ ۲۰۰۷) تصویب کرد و رئیس جمهور پس از توشیح به آن موضوع «غیرقانونی»، حکم «قانون» داد. در ماده سوم این منشور خود ساخته بوسیله عده ای از ناقضان حقوق بشر در شورای ملی و آوردن فشار برای تنفیذ آن آمده است: «تمامی جناح های سیاسی و طرف های متخاصم، که قبل از ایجاد اداره مؤقت، به نحوی از انحا باهم درگیر بوده اند، به منظور آشتی بین اقشار مختلف جامعه، تحکیم صلح و ثبات و آغاز زندگی نوین، در تاریخ سیاسی معاصر افغانستان، مشمول برنامه مصالحه ملی و عفو عمومی بوده، از تمام حقوق قانونی خویش مستفید بوده، مورد تعقیب عدلی و قضائی قرار نمیگیرند».

در ارتباط با شرایط کاندید شدن به ریاست جمهوری اگر به ماده شصت و دوم قانون اساسی، فقره ۳ آن دقت شود، آمده است که کاندید ریاست جمهوری «از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد». در اینجا دیده میشود که در اثر نفوذ زورمندان از ذکر «جنایت جنگی» عمداً طفره رفته و بجای آن تنها به ذکر کلمه «جنایت» اکتفا شده است، درحالیکه از «جرایم ضدبشری» در آنجا تذکر رفته است. اینکار نشانه بارز ترس ناقضان حقوق بشر و متهمان جنایات جنگی میباشد که راه را برای عروج دوامدار خود باز نگهدارند و خود را از تعقیب عدلی و قضائی در آینده در امان نگهدارند. هرگاه در ماده شصت و دوم موضوع بررسی سوابق کاری و شفافیت گذشته ای کاندید درج میگردد، کمیسیون مستقل انتخابات وظیفه میداشت تا قانوناً پیرامون این موضوع تحقیق نماید و بدانوسیله کسانی که از بررسی این موضوع در هراس بودند، جرأت کاندید شدن را نمی داشتند.

اکنون با آنکه دیر است و طرح این موضوع به حیثیت و اهلیت کاندید در انتخابات صدمه میرساند، اما باز هم خوشحال هستم که این موضوع مهم و حیاتی، ولو که برای اهداف به اصطلاح «زیر کاسه» بکار گرفته شود، یک قدم نیک و قابل تائید است. کاش کمیسیون انتخابات حین تدوین تقویم انتخاباتی میتواند فاصله بین آخرین روز ثبت نام کاندیدها را با اعلام اسمای کاندید های نهائی طولانی تر می ساخت تا زمینه همچو بررسی ها قبل از اعلام کاندید نهائی تکمیل میگردد و مجرم نمیتوانست در زمره کاندیدهای نهائی جاگیرد. مثلاً اگر آخرین روز ثبت نام کاندید ها بجای ۱۴ میزان به ۱۴ اسد تعیین میگردد و اعلام فهرست نهائی به همان روز ۲۵ عقرب می بود، در آنصورت کمیسیون بررسی شکایات و کمیسیون انتخابات فرصت بیش از سه ماه داشت تا به بررسی سوابق کاندید های متهم به جرایم جنگی و دیگر مسایل از طریق مراجع عدلی و قضائی قبل از اعلام رسمی لسنت کاندیدان نهائی اقدام میکرد و اینکار بر موقف کاندیدها حین مبارزات انتخاباتی تأثیرگذار نمی بود.

پایان

مآخذ:

- (۱) - گزارش ظفر شاه رویی: «انتخابات آینده چند برابر بهتر از انتخابات گذشته خواهد بود»، منتشره روزنامه ۸ صبح، مورخ ۱۴ جدی ۱۳۹۲
- (۲) - گزارش منتشره روزنامه ۸ صبح: «از سیاست در های باز پیروی کنید»، مورخ ۱۲ جدی ۱۳۹۲
- (۳) - لسنت مکمل دیده شود: احسان الله مایار: مقاله «ابتکار سالم به ناکامی منتهی گردید»، منتشره افغان جرمن آنلاین، مورخ اول جنوری ۲۰۱۴
- (۴) - گزارش منتشره رادیو آزادی: «کمیسیون انتخابات دلیل حذف شدن هر نامزد را توضیح میدهد»، مورخ ۴ عقرب ۱۳۹۲
- (۵) - لسنت کاندیدان نهائی: عبدالله عبدالله، عبدالرب رسول سیاف، قطب الدین هلال، عبدالرحیم وردک، اشرف غنی احمدزی، زلمی رسول، محمد نادر نعیم، قیوم کرزی، هدایت امین ارسلان، گل آغا شیرزی و داؤد سلطانزوی.

د پانو شمیره: له ۴ تره

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوئې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنی د لېکنیزې بنې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

لست کانديدان حذف شده: انور الحق احدی، سيد اسحاق گیلانی عزیزالله لودین، بسم الله شیر، فضل کریم نجیمی، حشمت غنی احمدزی، سرور احمدزی، حمیدالله قادری، سلمان علی دوستزاده، فاروق اعظم، خدیجه غزنوی، عبدالهادی دبیر، داور احمد نادى، محمد نادر شاه احمدزی، نور رحمان لیوال.

(٦) - گزارش شکيلا ابراهيم خيل: «اسناد مرتبط به جرایم نامزدان هفته آینده به سارنوالی فرستاده میشود»، منتشره طلوع نیوز، مورخ ١٢ جدی ١٣٩٢

ضمیمه:

مختصر گزارش بررسی لست حامیان کانديدان انتخابات ریاست جمهوری - منتشره: کمیون مستقل انتخابات
 نوت: در این لست که از ستون چهارم (تعداد مجموعی حامیان کانديدان که تصدیق شده) و ستون ششم (تعداد ولایات با حد اقل ٢٠٠٠ حامیان کانديدان) لست اصلی برگرفته شده است، نیلاً با ذکر اسم کانديد ارائه میگردد:

١ - حمیدالله قادری:	٣٨٩٨٩	حامی از ٤ ولایت
٢ - عبدالقیوم کرزی:	٧٦١٥٣	حامی از ١٥ ولایت
٣ - عبدالرسول سیاف:	١٠٩١٣٤	حامی از ١٩ ولایت
٤ - عبدالله عبدالله:	٧٤٠٠٩	حامی از ١٨ ولایت
٥ - داؤد سلطانزوی:	٧٥٨٨٥	حامی از ١٦ ولایت
٦ - انورالحق احدی:	٦٩٥٣١	حامی از ١٢ ولایت
٧ - اشرف غنی احمدزی:	٩٤٨٨٤	حامی از ٢٠ ولایت
٨ - عبدالهادی دبیر:	٦٣٤٧٣	حامی از ١٢ ولایت
٩ - فاروق اعظم:	٩٠٤٩٨	حامی از ٨ ولایت
١٠ - عزیزالله لودین:	٧٨٧٥٨	حامی از ١٢ ولایت
١١ - گل آقا شیرزی:	٨٣٢٧٩	حامی از ١٧ ولایت
١٢ - سرور احمدزی:	٥٠٨٨٩	حامی از ٨ ولایت
١٣ - نوررحمان لیوال:	٤٧٤٣٢	حامی از ٨ ولایت
١٤ - اسحاق گیلانی:	٧٨٠٦٣	حامی از ١١ ولایت
١٥ - محمد نادر نعیم:	٨٧٧٣٠	حامی از ١٩ ولایت
١٦ - زلمی رسول:	٧٤١١٨	حامی از ١٤ ولایت
١٧ - حشمت احمدزی:	٦٥٠٨١	حامی از ١١ ولایت
١٨ - هدایت امین ارسلا:	١٠٨٧٧٩	حامی از ١٦ ولایت
١٩ - عبدالرحیم وردک:	٩٩٥٠٤	حامی از ٢١ ولایت
٢٠ - قطب الدین هلال:	٩٨٥٤٤	حامی از ١٧ ولایت
٢١ - احمد داور نادى:	٣٩٠٧١	حامی از ٩ ولایت
٢٢ - بسم الله شیر:	٣٢٨٤٦	حامی از ٤ ولایت
٢٣ - خدیجه غزنوی:	٢٨٦٤٧	حامی از ٤ ولایت
٢٤ - سلمان علی دوست زاده:	٥٣٤٥٣	حامی از ٨ ولایت
٢٥ - فضل کریم نجیمی:	٨١٨٦٨	حامی از ١٣ ولایت
٢٦ - نادرشاه احمدزی:	٥٠٦٥٣	حامی از ٩ ولایت

د پانوی شمیره: له ٥ تر ٥

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
 یادونه: دلپکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ